

V Ljubljani, v torek, dne 1. marca 1910.

Leto XXXVIII.

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26·—
za pol leta 13·—
za četr 6·50
za en mesec 2·20
za Nemčijo oseletne 29·—
za ostalo inozemstvo 35·—

Upravnštvo:

Za celo leto naprej . K 22·40
za pol leta 11·20
za četr 5·60
za en mesec 1·90
Za posiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEC

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Današnja številka obsega 4 strani.

Dr. Lueger.

Dunaj, 28. svečana.

Nenavaden mož kot človek in politik, Avstrijec in Dunajčan od pet do temena, pogumen junak v političnem boju za svoje ideale in na bolniški postelji v boju z neizprosno smrtno. Žal je bil, občudovan govornik, moder politik in oduševljen bojevnik za krščansko idejo, ki je tlela v nižjih slojih dunajskega prebivalstva. Poznal je dušo pristnega Dunajčana, kakor nihče drugi. Vsa njegova osebnost je bila ona privlačna sila, ki je vabila, pretresala in do dna podžigala srca neštetnih množic. Vse na njem in v njem je bilo življenje in novo življenje je livilo politično mrtvimi dušami povsod, kamor se je prikazal. To, kar je bral v duši malega moža, ki ga je trla mednarodna mōra, je kot ljudski tribun v najboljšem pomenu besede tolmačil ljudstvu na tisočih shodih z ognjevito besedo in nepopisnim navdušenjem. Njegov pereč sarkazem, prirojena mu šegavost, cezarska ponosnost in zopet prava, neprisiljena demokratska prožnost, prijeten glas v mikavnem dunajskem narečju — to so bila orožje, s katerim si je pridobil brezmejno popularnost. Bil je drugi Abraham in Santa Clara in morda zadnji veliki Dunajčan.

Z vso svojo veliko dušo, z vsem svojim plemenitim srcem je ljubil svoj Dunaj in Avstrijo. Ali je čudno, da so gorela zanj in ga skoraj oboževala vsa pristna dunajska in avstrijska srca? Na stotine, na tisoče ljudstva postaja pred mestno hišo, v kateri pojema življenska luč izrednega moža. Ljudje se kar trgajo za zdravniške bulletine, ki opisujejo od ure do ure mučeniško trpljenje železnega moža. V solzah mlado in staro prosi Boga, naj bi podaljšal in ohranil življenje ljubljenemu županu. Tudi politični nasprotniki ne tajajo njegovih zaslug za razvoj in oplešavo dunajskega mesta. Na ulicah, v gostilnah in kavarnah je med znanci prva beseda: »Kako gre županu?« In ni ga človeka, ki bi ne dejal s sočutjem: »Škoda za mož!« Od cesarja dolci do mestnega pometaca, vse izprašuje, ali nenavadna županova žilavost vendor le še premaga hudo bolezen. Dokler je še iskra življenja v izmučenem in propalem telesu, tudi iskra upanja ni še ugasnila v množici, ki zvedavo obrača oči v okna županove spalnice.

Dr. Lueger je bil tudi jako mehkega srca, ki ga je žalostna usoda dobrega prijatelja hitro ganila do solz. V prijateljskih krogih je večkrat ponavljalo: »Ni je večje nesreča za človeka, nego izguba dobre matere. Za vse, kar je dobrega na meni, moram zahvaliti mojo ljubo mater.« In vedno so mu zarošile oči, kadar je govoril o svoji dobrni materi. Nosil je tudi vedno v medaljoni podobo svoje pokojne matere. Posobno je ljubil nedolžne otročice, ki so mu tudi bili hvaležni s pravo otroško udanostjo.

Kot pravi Dunajčan tudi ni poznal osebnega sovraštva do nemških narodov. Kar so morda v tem oziru zgrešili nekateri njegovi politični pristaši, ne smemo začrtati na njegov rov. Telesni njegov strežaj Pumera je čiste češke krvi. In spominjam se dobro burnih prizorov v pričetku nemške obstrukcije v novembру 1897. Tedaj je dr. Lueger miril v zbornici svoje ljudi, naj ne gredo po kostanj v žrjavico za »parlementarne prekučuhe«. Toda tedaj tudi njegova mogočna beseda ni ukrotila razpaljenih strasti. In stopil je v krog poslancev, ki smo drhteč stali v gruči pred ministrskimi sedeži: »Jaz svojih ljudi ne morem več krotiti.« Mnogim je tudi znano, zakaj je šel župan dr. Lueger k cesarju, naj odpusti grofa Badenija.

Političen list za slovenski narod.

Inserati:

Enostolpna petitrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat > 13 v
za trikrat > 10 v
za več ko trikrat > 9 v

V reklamnih noticah stane enostolpna garmonirasta
30 vinarjev. Pri večkratnem objavljanju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izvenčni nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Upravnštvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6.
Sprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upravnškega telefona štev. 188.

Večkrat je prigovaljal svojim pristašem: »Pustite mi v miru moje dunajske Čehi!« In ko so češki poslanci v zbornici ostro grajali dunajski mestni šolski svet, zakaj ne ustavljajo češki šol, prišel je med češke poslance in rekel: »Gospodje, ali Vam je ljubši dr. Vogler ali dr. Lueger kot dunajski župan? Ako dovolim nove češke šole na Dunaju, sem kot župan nemogoč.« Vedno in povsod pa je priporočal pošteno spravo med Čehi in Nemci.

Naravnost pa smemo trditi, da je gojil odkrite simpatije do Jugoslovana, osobito do Hrvatov. Navdušeno je pritrjeval in ploskal princu Liechtensteinu, ko je ta v znamenitem svojem govoru dne 16. grudna 1908 utemeljeval nujno rešitev aneksijske predloge ter slavil zasluge in pomen jugoslovanskih narodov za Avstrijo.

Tudi mažarskega naroda ni sovražil, pač pa židovskega mažarsko klico, ki zatira nemažarske narode in dela na propad države. V zadnji nagodbeni razpravi je rekel med drugim:

»Nam Avstrijem ne sme biti vseeno, ako kralj po božji milosti postane kralj po Košutovi milosti. Dalje potrebujemo avstro-ogrsko armado, ne potrebujemo pa Košutove armade.«

V nadalnjem govoru je grajal politiko avstro-ogrskega veleposlanika v Cariogradu, grofa Pallavicinija, češ: »Ta mož vidi samo Mažare in mažarske koristi. Na Balkanu pa je treba dobro poznati slovanske narode in njihove koristi ter jih pridobiti za Avstrijo. — Pa tudi bosansko vprašanje se mora rešiti. Mi ne smemo dovoliti, da bi te dve deželi postali ogrski provincije.«

Zadnjič je javno govoril v zbornici leta 1907, ko je utemeljeval nujni predlog, kako praznujmo cesarjevo vladarsko 60-letnico. Govoril je:

»Na vprašanje, kako praznujmo cesarjev jubilej, odgovorim: Način, kako naj država praznuje cesarjevo vladarsko šestdesetletnico, mora ustrezati vsem narodom in stanovom. V ta namen naj država založi glavnico 100 milijonov v svrhu zavarovanja za starost in onemoglost. Zavarovani naj so delavski stanovi v ožjem pomenu besede, obrtniki, kmetje in delavci.«

Te kratke črtice opravičujejo trditve, da je dr. Lueger izreden, velik mož. Ko bi bil dr. Lueger, dokler je bil še čil in zdrav, dobil vladne vajeti v roke, brez dvoma bi bil že napravil red v Avstriji in tudi v monarhiji. Dr. Lueger je bil en sam ...

Dr. Luegerjevo zdravstveno stanje.

Buletin, izdan 28. m. m. zvečer, o dr. Luegerjevem zdravstvenem stanju izkazuje: temperatura 36·6, žila 80, redno; pritisk krvi se ni zmanjšal, slabost srca in moči ni napredovala, funkcija obistni nezadostna, dihanje bolje, apatija trajna.

Na smrtni postelji dobre volje.

Klub smrtno nevarni bolezni se od časa do časa dr. Lueger po svoji starini navadi šali. V nedeljo zvečer se je dr. Lueger prebudil in vprašal zdravnike: »Gospodje, kako se razločujejo naše štiri fakultete?« Ker zdravniki niso znali odgovoriti, jim je odgovoril: »Juridična fakulteta ljudi slači, medicinska jih mori, teološka pokopuje, o filozofski se pa ne zna, zakaj da je.« Ker so se zdravniki smejali, jim je rekel: »Kar sem rekel o medicinski fakulteti, je seveda zgolj šala.« — Ko ga je obiskal dvorni svetnik Neusser in ga vprašal, kako da mu gre, je odgovoril bolni dunajski župan: »Hvala, godilo se mi je že bolje.« Včeraj opoldne ga je obiskal njegov star prijatelj prelat dr. Schöpfer. Bolnik ga je bil zelo vesel in je govoril z njim o tirolskih volitvah, za katere se je živahno zanimal. Ko je dr. Schöpfer izjavil, da je srečen, ker ga je dobil tako svežega, mu je dunaj-

ski župan odgovoril: »Umreti še dolgo nočem.« Ob pol 5. popoldne je ponudil zdravnik dr. Luegerju kozarec šampanjca. Dr. Lueger je premisljeval trenutek, nato pa rekel: »Dajte sem, škodovati mi tako več ne more.« Dr. Luegerjeva sestra Hildegarda je rekla včeraj ob 12. uri ponoči nekemu poslancu, da se nahaja Lueger v popolni zavesti, da se razgovarja s svojo okolico in da je pravkar pil čaj z mlekom. Dr. Kapsamer je rekel, da za prihodnje ure in ponoči ni potrebno imeti nobene skrbi. Včeraj zvečer je zavžil Lueger tudi nekoliko juhe ter se je vtoliko včeraj zvezčer zboljšalo bolniku, o katerem se je že popoldne poročalo, da sploh ničesar ne more več zavžiti.

Boji koroških Slovencev.

Uradniški škandali na celovškem kolodvoru gredo zopet v cvet. Z vso silo in nasilnostjo hočejo nemško-nacionalni uradniki na celovškem glavnem kolodvoru prestrašiti Slovence, da bi si noben ne upal več zahtevati vozni listek v materinem jeziku. V nedeljo, dne 27. svečana je zahtevalo na istem kolodvoru več kmečkih fantov vozne listke v slovenščini. Blagajničarka jih je odurno odpravila — brez listkov. Fantje si niso znali pomagati. Tedaj pride ravno iz restavracije gospod dr. Brejc, ki se je ravnokar pripeljal s shoda v Ločah p. Beljaku. Njega povprašajo za svet. G. dr. Brejc jim svetuje, naj se gredo pritoži k nadzorniku. V istem trenotku se je prikazal k blagajni s — policajem, ravno kakor sveča in ošaben kakor kak pruski častnik in čakal pred blagajno — žrtve. Kakor hitro je pa zapazil, da hočejo fantje mimo portirja, je s policajem pridrvel tja in začel upiti, nemško seveda: »Nazaj, nazaj! Kaj hočejo ti ljudje?« Dr. Brejc mu odgovori, da se hočejo pritožiti. Oficijal pa se zrepenči: »Ali imajo listke, brez listka ne sme nične ven!« Dr. Brejc mu odgovori: »Za pritožbo ne potrebujemo nobenih listkov, in gre mimo portirja. Oficijal in policaj sta bila to pot malo bolj mehka in se nista upala po starci navadi aretirati dr. Brejca. Pribiti je treba značilne besede dotičnega oficijala, kot odgovor na izjavo dr. Brejca, da se gredo pritoži: »Tukaj se sploh ne sprejema pritožba!« Dr. Brejc je bral nato nadzorniku levite, kakoršne si je mož zaslužil. Nadzornik je poslal s fanti k blagajni tolmača, nakar so dobili vozne listke — brez redarjevega posredovanja in brez verig. Kakor smo izvedeli, je zadevo g. dr. Brejc takoj sporočil na Dunaj gospodljaku Grafenauerju. Upamo, da je to poročilo došlo še pravočasno kot nova ilustracija k debati o Grafenauerjem nujnem predlogu zaradi škandalov na celovškem kolodvoru.

K Prvo podružnico »Ostmark« so ustanovili v nedeljo, dne 27. svečana, krščanski socialci v Volšperku. »Ostmark« je obrambno društvo nemških krščanskih socialcev. Nehote se človek vpraša: Proti komu pa se hočejo braniti? Ali proti Slovencem, ki na Korškem itak nimajo nobenih pravic. Svedeč namen društva potemtakem ni ravno krščansk. Zdi se, da se krščanski socialci na vsak način hočejo pokazati kot dobre konkurenți nemškonacionalnim sudmarkovcem in tako rešiti »narodno« čast svoje stranke.

Dalai Lama ujet.

Daily Telegraph poroča 26. februarja iz Kalkute, da je Dalai Lama bežal pred kitajskimi četami v angleške pokrajine, da bi izprosil pri indijskem podkralju, lordu of Minto, varstvo pred kitajskimi napadi. Kitajski vojaki pa so ujeli na begu Dalai Lamo. Na kak način naj bi Angleška pomagala Dalai Lami, je zelo dvoumno. Angleška je izgubila vse sadove ekspedicije v Tibet, zamudila je poseči v pravem času v

zmešnjave v deželi, ter je 17. aprila 1906 sklenila s Kitajsko pogodbo, v kateri se zavezuje, da se ne bo vmešaval v tibetanske razmere. Poleg tega določa pogodba med Angleško in Rusijo, da obe državi priznavati teritorialno nedotakljivost Tibeta, kakor tudi kitajsko nadoblast. O pravih vzrokih bega Dalai Lame dosedaj še ni natančnih poročil, jasno pa je, da hoče Kitajska spremeniti svojo oblast, ki jo je doslej imela samo po imenu nad Tibetom, v popolno. V ta namen je porabilo Kitajska razne nemire v južnem Tibetu, kjer so nebudiščni vojaki oropali več samostanov in nabili duhovnike, da je pomnožila svoje posadke v Lasi, Sigatse in Dingri. Domneva se, da je bil to vzrok begu Dalai Lame. Splošno pa je razširjen v Tibetu pregovor, da bo eksistiralo samo trinajst Dalai Lam ter se bodo potem vršili veliki prevrati. Sedanji Dalai Lama pa je ravno trinajsti. Naj bo kar hoče, gotovo je, da je z ujetništvom Dalai Lame prenehala duhovska država budistov ter bo nastala nova kitajska provinca z imenom Stje Kuan.

DR. FIEDLER O POLOŽAJU.

Budjeovice, 28. februarja. Na shodu svojih volivcev je izvajal bivši trgovinski minister dr. Fiedler: Tožil je o razcepilnosti med češkimi strankami. Potrebno je, da se češke stranke koncentrirajo. Dobiti se mora podlaga za premirje med češkimi strankami. Dr. Fiedler je govoril nato o gospodarskem nasprotstvu med meščanskimi in kmečkimi volivci. Ze z ozirom na izpremenjen poslovnik je potreben ožaj zveza čeških strank, kar naglašajo že celo češki radikalci. Vse češke stranke morajo revidirati svoje programe. Hočemo strmoglavit sedanjí vladajoči, nam nasprotni vladni način, ki nam ne daje pravičnega zastopstva v postavdaji in v upravi. Pot v dosegu tega je v skupnem nastopu vseh slovanskih strank povzročiti izpremembo pri sestavi vlade in vladnega programa in v zbornični večini. Če se pa to ne dosegne, preostane edino opozicija. Zato je nujno potreben složen nastop čeških strank.

ČEŠKA ESKOMPTNA BANKA.

Praga, 28. februarja. »Češka eskomptna banka« izkazuje 1,349.024 K dobička. Dividenda za leto 1909 znaša 10 odstotkov.

KHUEN - HEDERVARY PRIPOROČA MAŽAROM, NAJ OSVAJAJO BOSNO.

V Budapesti Hirlapu se poroča o nekem razgovoru ministrskega predsednika Khuen-Hedervaryja z ozirom na napade na njegovo osebo, glede na proglašenje bosenske ustave. V tem razgovoru je dejal, da se morajo Mažari naseljevati v Bosni. Čudi se mažarski nepodjetnosti. Ljudje, ki se potočajo z mažarskim narodnim gospodarstvom, mažarska trgovina in industrija naj iščejo pota, po katerih naj si osvoje Bosno, a vlaža jih hoče podpirati.

PRAKTIČNI SCHREINER.

Bivši nemški minister rojak Schreiner se je 28. februar poslovil pri uradništvu nemškega krajanskega ministrstva. Uradnikom je rekel, da mora namesto krajansko ministrstvo biti nemško narodna centrala, ki mora sodelovati skupno z narodnimi obrambnimi društvimi! Tako naj bi po Schreinerjevem mnenju tudi slovanski davkopalčevalci vzdrževali centralo — »Südmark«.

ZASTRUPLJENJE VOJAKOV.

Pariz, 28. februarja. V epinalski vojašnici je nevarno obolelo 80 vojakov, ker so jedli pokvarjeno prikuho. Kljub takojšnji zdravniški pomoći je stanje obolelih brezupno.

OJAČENJE AMERIŠKE MORNARICE.

Mornariški tajnik je izjavil, da Združene države ne bodo zgradile enega, marveč dva dreadnoughta po 32 točki ton bodoče leto, letos se pa zgradita dve linijski ladji po 27.000 ton.

Dnevne novice.

+ **Vincencijeva konferenca** se je ustanovila v nedeljo, 27. februarja, na Jesenicah. Predsednik osrednjega odbora dr. Gruden je imel v »Delavskem domu« na Savi predavanje o načinu, kako je bilo karitativeno delovanje organizirano v prvih stoletjih krščanstva in kako je sedaj organizirano v Vincencijevih konferencah. Mnogoštivilni poslušavci iz vseh slojev prebivalstva so z vidnim zanimanjem sledili izvajanjem predavateljev in z navdušenjem pozdravili ustanovitev človekobilne naprave. Gotovo je Vincencijevi konferenci na Jesenicah, kjer se krščansko društveno življenje tako veselo razvija, zagotovljeno uspešno delovanje. Naj bi se ustanovile tudi drugod, zlasti po mestih in večjih župnih jah.

+ **500.000 K za Ciril - Metodovo družbo** je baje zapustil včeraj na Vrdu pri Vrhniku v 35 letu svoje dobe umrli posestnik in tovarnar g. Karol Kotnik. S tem je storil boljše delo, kakor ako bi zapustil to svoto v kake druge namene liberalne stranke. Prepričani smo, da ga je vodil pri tem plemenit namen. Svetovali bi torej vsem pristati liberalne stranke, da ga posnemajo in da vsi svoje oporeke izpremeni v toliko, da zapuste svoja premoženja Ciril in Metodovi družbi. Ker so pa naši somišljeniki v Bohinjski Bistrici bili izključeni od sodelovanja, naj naši somišljeniki darujejo za našo »Narodno obrambo«. Pri tej priliki bi zavrnili one, ki menijo, da je že v prvih početkih naše »Narodne obrambe« mogoče toliko nabrat, kolikor nabero bogato fondirani liberalci z dobro urejeno agitačno pisarno. Naši somišljeniki opravljajo vse drugačno narodnoobrambno delo na celi črti slovenske meje, kakor bi liberalci ne zmogli, a k o z bero milijone, naši somišljeniki delajo pravo narodnoobrambno delo s prosvetnim in narodnogospodarskim delom med ljudstvom, za katero brezstevilno naših somišljenikov žrtvuje zadnje svoje vinarje. Ako bi liberalci še tistih soldov ne spravili skupaj, kateri nabero za slovenske šole, tedaj bi res ne vedeli, kam bi spravili tisti denar, katerega si s kupčijami kupičijo med tem časom, ko naši somišljeniki žrtvujejo svoje moči pozitivnemu delu za narod. Presneto malo se pa poda liberalcem, da se penijo jeze, ako »Slovenec« konstatira to, kar so sami napravili: da so nas v svoji strankarski strasti izključili od sodelovanja pri Ciril-Metodovi družbi, da je bila ta liberalna strast večja, kot pa ljubezen liberalcev do skupne narodne obrambe ter da radi tega niso iskali tudi nobenega kompromisa z nami. Ne radi »Slovenčevih« člankov, ne radi »Slovenca«, radi liberalne strankarske strasti so ločena naša pota tudi pri narodni obrambi. Upamo, da tudi pri tem delu ne bomo zadnji, ker z nami je glavni faktor v narodni obrambi — ljudstvo.

Shod ajdovske „Kmečke zveze“. V nedeljo dopoldne se je vršil pri Rebku na Gorčici občni zbor »Kmečke zveze« za ajdovski okraj. Shod je otvoril kamenjski župan Vodopivec kot načelnik »Kmečke zveze«. Po poročilu načelnika Vodopivca, tajnika in blagajnika so se vršile volitve novega odbora. Izvoljeni so bili: I. Vodopivec, župan v Kamnjah, Ludvik Benko iz Šmarj, I. Črnigov s Česte, Joahim Koron iz Batuj, I. Leban iz Črnič, Jakob Birsa iz Brji, I. Sever iz Rihemberga, Jurij Česnik iz Otlice, I. Bajc iz Skrilj in I. Vrtovec iz Vel. Zabelj. — Za pregledovalca računov sta bila izvoljena župan Pavlica in I. Bajc. Nato je dr. Brečelj govoril o vinški krizi. Povdralj je, da je sedanja kriza trajna, če se ne bo nič storilo v njeno rešitev. Danes naš kmet prideva desekrat več vina kot pred leti. Večjih vinskih kupcev pa ni v deželo, ker vino ne ugaja njih okusu. Trtoreja je pri nas na višku; zanemarjeno pa je kletarstvo. Naš kmet nima kleti, pa tudi ne priprav in pripomočkov, da bi mogel dobro in vzorno kletariti. Zadnji čas se pri nas ustanavljajo male vinarske zadruge. Te pa po govornikovem mnenju ne bodo dosti odpomogle krizi. Mi ne potrebujemo toliko vinarskih kakor v prvi vrsti kletarskih zadrug, ki bodo skrbele, da bo naše vino predelan na enoten način, ki bo ugajal kupcem. Potrebovali bi pred vsem eno tako zadružno za Brdo in eno za Vipavsko. Sprejela se je resolucija na »Goriško zvezo«, ki naj poskrbi, da se vinska kriza tem potom reši. Nato je govornik podal nekaj nasvetov za začasno rešitev sedanje krize. Razvil se je potem razgovor o časopisu. Na predlog vč. gosp. župnika Jožeta Kosca so zborovalci soglasno sklenili, da bodi glasilo »Kmečke zveze« za ajdovski okraj odslej »Novi čas«, ki so ga zborovalci splošno hvalili. Po dnevnem zborovanju je župan Vodopivec zaključil shod.

+ **Kaj pravi nato državni pravnik?** Pretekli teden je prinesel »Slov. Narod« notico, kjer napoveduje že naprej, da bo »klerikalni župan Hostnik« iz Šmartna pri Litiji v tožbi proti Razboršku pogorel. Ali ni to nekako vplivanje na gg. porotnike???

+ **Iz S. K. S. Z.** Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Mačkovljisu si je kupilo svojo lastno hišo. — V Prvačini se je ustanovilo »Slov. kat. izobraževalno društvo«.

+ **Notico iz »Slovenskega kluba«** je popraviti v toliko, da se vsebina te notico iz »Slovenskega kluba«, pričenši s stavkom: »Stališče »Slovenskega kluba« je, da se rekrutnega kontingenta ne smatra za politicum«.

+ **Znanstveni odsek »Matica Slovenske«** bo imel prvo sejo v sredo, dne 2. marca t. l. ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih. Na to sejo vladivo vabi »Matica Slovenska« vse, ki se zanimajo za naša znanstvena vprašanja.

+ **Umrl je** v Kranjskigori posestnik in bivši lesni trgovec Janez Jakelj, star 83 let.

+ **Kotnikova posestva** je kupil g. Lenarčič za okolo 400.000 K. Posestva so baje vredna nad dva milijona kron. Danes popoldne smo dobili poročilo: Nekaj ur pred smrtno je Kotnik prodal posevta g. Lenarčiču za zelo nizko ceno in potem za svojega glavnega dediča določil Ciril-Metodovo družbo, ki dobi nad 400.000 kron.

+ **Jadranska banka v Trstu.** V seji upravnega sveta dne 27. februarja 1909 je bila predložena in odobrena sledenča bilanca Jadranske banke za leto 1909: Aktiva: gotovina 264.881 K 21 h, menice v zalogi 2.965.374 K 90 h, vrednostni papirji 566.233 K 51 h, dolžniki 10.242.898 kron 50 h, nepremičnine 260.050 K 17 h, inventar 27.452 K 55 h, skupaj 14.326.890 kron 84 h. — Pasiva: delniška glavnica 3.000.000 K, rezervni zakladi 160.500 K, vloge na knjižice in določeni rok 3.298.544 K 63 h, upniki 7.372.598 K 95 h, trans. obresti 47.577 K 52 h, trate 188.994 kron 2 h, nedvignjena dividenda 860 K, čisti dobiček 257.815 K 72 h, skupaj 14.326.890 K 84 h. — Račun zgube in dobička izkazuje sledenča stavke: V breme: obresti (tek. računov, vlož. knjižic in transitivne) 474.076 K 26 h, upravni stroški 20.873 K 26 h, plače 114.777 K 50 h, davki in pristojbine 54.729 K 61 h, odpis inventarja in nepremičnin 11.280 kron 50 h, čisti dobiček 257.815 K 72 h, skupaj 933.552 K 85 h. — V dobro: obresti (tek. računov, menic, deviz in vred. papirjev) 760.813 K 22 h, dobiček na bank. in blag. poslih in stanarinu hiše 156.102 K 58 h, prenos dobička iz leta 1908. 16.637 K 5 h, skupaj 933.552 K 85 h. — Skupni promet v preteklem letu je znašal 717.205.923 K 38 h (nasproti lanskemu 608.206.892 K 58 h za 108.999.030 K 80 h več). Občnemu zboru delničarjev, kateri je določen za dne 20. marca t. l., bode predlagal upravni svet izplačilo 6-odstotne dividende.

+ **IZPRAZNJENA SREDNJEŠOLSKA MESTA.** Od 12. do 26. februarja so bili izdani sledenči razpisi: ravnateljsko mesto: Dunaj XIX. (g.), Krnov (Jaegendorf, r., 15. III.). — Klasična filologija: Kočevje (g., L. G. d., 10. III.), Dunaj VIII. (g., 2 mesti za L. G. d., 15. III.), Pulj (g., L. G. d., 1. IV.). — Moderna filologija: Svilava (dež. r., Fr. E. d., 15. IV.), Mödling (dekl. lic., Fr. D., 19. III.). — Historična skupina: Gradec (I. g., H., 31. III.), Bielitz (r., H. d., 31. III.). — Prirodopisna skupina: Pulj (r., Ng. m. nl., 1. IV.), Mödling (dekl. lic., Ng. m. nl., 19. III.). — Kratice in znaki kakor navadno.

+ **Umešenje rimanjskega župnika,** ki se je, kakor že javljano, imelo izvršiti dne 23. februarja, je za sedaj prestavljeno.

+ **Mednarodni jamski muzej v Postojni.** Gospod deželnih glavar Franc pl. Šuklje pristopil je kot častni član odobru za zgradbo mednarodnega muzeja za jamsko znanstvo v Postojni.

+ **Ponesrečeni železniški sprevodnik.** Danes zjutraj je v Nabrežini padel z vlaka sprevodnik Ivan Salomon in se tako močno poškodoval, da so ga morali prepeljati domov.

+ **Ženske osebe kot učenke na državnih obrtnih šolah.** Ministrstvo za javna dela je dovolilo, da se smejo s šolskim letom 1910/11 začenši sprejemati na vseh državnih obrtnih učnih zavodih brez izjeme ter na obrtnih nadaljevavnih šolah tudi ženske osebe kot učenke, in sicer pod enakimi pogoji kakor moški. V krajih, kjer obstoji posebne obrtne nadaljevavne šole za učenke v rokodelskih obrtih, morajo te v smislu § 99 b) obrtnega reda te sole istotako obiskovati. — Na ostalih nadaljevavnih šolah se bodo učenke pripustile v onem številu, kakor bo pripuščal prostor vsled obiska moških učencev, ki so v to obvezani.

+ **Kaj pravi nato državni pravnik sv. Jim staršem.** Neki Jože L. pri 47. pespolku v Gorici misli, da je bol »nobel«, aka se piše od vojakov tovarišem nemški, kot slovenski. Sedel je torej in napisal sledenča pismo: Libe Freindel! Ih grise eih und schrei inen das mir ser gut get und das ascheni zeit ist bei uns aber wer noh listiger wen keine Intalljener were Slovener sein reht fil uz is schonbeser bi in turnust ih schreib seic nih horb af mihi das niht freier grise eih ale miternat visns frier habi niht schreibken kenan meine antrese ist J. L. itd. Pismo je bilo poslanlo v Ruš v Podravju. Kdaj bodo naši ljudje spoznali, kako se s tako nemščino smetišjo?

+ **Kako piše slovenski vojak sv. Jim staršem.** Neki Jože L. pri 47. pespolku v Gorici misli, da je bol »nobel«, aka se piše od vojakov tovarišem nemški, kot slovenski. Sedel je torej in napisal sledenča pismo: Libe Freindel! Ih grise eih und schrei inen das mir ser gut get und das ascheni zeit ist bei uns aber wer noh listiger wen keine Intalljener were Slovener sein reht fil uz is schonbeser bi in turnust ih schreib seic nih horb af mihi das niht freier grise eih ale miternat visns frier habi niht schreibken kenan meine antrese ist J. L. itd. Pismo je bilo poslanlo v Ruš v Podravju. Kdaj bodo naši ljudje spoznali, kako se s tako nemščino smetišjo?

+ **Izpred poročnega sodišča v Novem mestu.** V ponedeljek, dne 28. februarja, se je zagovarjal pred poročnim sodiščem 17 let starji posestnik sin Franc Škoda iz Straže sv. Valetina. Sel je s tremi svojimi tovariši 2. grudna 1909. vasovat v bližnjo vas Senuše. Zbrali so se v hiši Franca Mirta, kjer so ta večer ravno koruso ličali. Tu jih je videl nek senuški fant ter je urno sklical nekaj svojih tovarišev. S kolci oboroženi so na cesti čakali sovražnih Stražanov. Med čakalcem sta bila tudi Janez Kerina in njegov brat Jožef Kerina. Ob 11. uri so se Stražani mislili vrniti domov, a niso šli še daleč po cesti, ko so naenkrat zapazili svoje nevarne nasprotnike Senušane in začeli bežati, Senušani pa za njimi! Med tem časom je skočil Franc Škoda za neko kovačnico. Ko je kmalu potem prišel, nič nevarnega sluteč, v njegovo bližino Janez Kerina, se mu Škoda v naglici za hrbotom približa, ga bliskoma zaobrine in suni z velikim kuhinjskim nožem ravno v srce. V nekoliko minutah je Janez Kerin umrl vsled izkravljjenja. Da se je to tako zgodilo, o tem je že pri izpravevalnem sodniku in sedaj kot priča pri poročni obravnavi izpovedal Jožef Kerin, brat ubitega Janeza. Otoženec Franc Škoda se zagovarja, da je dejanje storil v silobranu. Tudi kuhinjskega noža da ni nosil iz nikakega slabega namena s seboj, temveč zato, ker je zgubil svoj žepni nož. Gospodje poročniki niso verjeli njegovemu zagovoru, spoznali so ga krivega uboja. Visoki sodni dvor ga je obsodil po § 142., oziroma se na § 265. in z uporabo § 338. na tri leta težke ječe, poostrene vsak mesec z enim trdim ležiščem, nadalje v poravnavo sodnih stroškov in v povračilo pogrebnih stroškov v znesku 50 K.

+ **Štajerske novice.**

+ **Štajerske novice.**

+ **Liberalna častikraja.** Pretekli teden sta »Nar. Dnevnik« in »Nar. List« v Celju objavila častne izjave odgovornega urednika g. Vekoslava Spindler, tičče se gg. poslanca Ivana Roškarja in dr. Ivana Benkoviča ter č. g. kaplana Ognjeslava Škamleca v Ljutomeru. Za časa deželnozborskih volitev v maju leta 1909 sta »N. L.« in »N. D.« nagromadila več laži, povsem iz trte zvitih stvari zoper imenovane gospode zasebne tožnike. Roškarju so očitali kar najhujša hudodelstva, sedaj pa priznavajo, da se mu je vsled neprevidnosti in zgolj slučajno pripetila nesreča, kot je sodno ugotovljeno; dr. Benkoviču so očitali, da je bil v hotelu Teršek od volilcev opljuvan, osuvan, tepen itd., sedaj pa skesan priznavajo, da je vse neresnica (pravzaprav popolnoma izmišljeno); Škamlecu pa so naprili, da ga je nekdo čez stopnjice vrgel, sedaj pa spokorjeno pišejo, da je tudi to dočela iz trte zvito. Prav neradi so se tožniki poravnali; kajti liberalci ne zupajo več celjskim porotnikom (več kot dobra polovica je vedno Slovence), prihodnji bi bil morda izžreban tudi dr. Benkovič sam kot porotnik, na hrbitu imajo tudi tožbo celjskega drja. Ambroschitscha itd. Skratka: liberalci so kakor kost pograbili neko slučajno izjavjo dr. Benkoviča proti preiskovalnemu sodniku, češ, da on ne bo oboženca iskal, če se hoče poravnati; in so se začeli pogajati ter ponudili poravnavo. Iz človekoljubja in prav s samozatajevanjem so se otožniki zadovoljili s častnimi izjavami urednika. Na mnogobrojne proteste pristašev S. K. Z. se je odgovorilo, da je sedaj zadnjič, ko se je liberalnemu uredniku sezidal zlati most do dostojne pisave, obenem se je za bodočnost primerno in potrebno ukrenilo. Značilno za naziranje v liberalni stranki je, da je ves liberalni tabor v Celju odobral vsa grda orodja, vse neresnice, blatenje, obrekovanje, psovanje za časa deželnozborskih volitev leta 1909., češ, da je za dosego cilja tudi to sredstvo dovolj dobro zoper »klerikalce«; to se je izvedelo iz prav verodostojnega vira. Taka čedna družba naj se nikar ne čudi, če smo in bodemo perhorescirali vsako, katerokoli si bodi sodelovanje s takimi ljudimi.

+ **Zakaj je Šoštanj padel,** odkriva glasilo celjskih nemških nacionalcev. Slovenski trg Šoštanj je padel popolnoma v nemške roke zato, ker je veliko liberalnih slovenskih tržanov volilo nemške kandidate. Tisti par glasov več, ki jih je imela nemška lista, gredo na račun Slovencev, ki so z mirno vestjo volili Woschnaggovce. Pač žalostno znamenje.

+ **Stavka.** V Gradcu so pričeli stavkati delavci, ki pobirajo po mestu odpadke.

s Podgorje. Izobr. društvo je zadnjo nedeljo priredilo tri igre, kar gotovo priča delavnost društva. Dekleta so predstavljale: "Sveta Cita" in "Bog za doto", fantje pa "kovačevega študenta". Svoje vloge so vsi igralci brez izjeme dobro pogodili, posebno sta se nam priljubila kovač in ciganka Dora s svojimi, res naravnimi kretnjami. Fantje in dekleta, le po tej poti, uspeh ne bo izostal.

BALKANSKA ZVEZA.

V Berolinu se boje ustanovitve balkanske zvezze. Bolgarski in srbski vladar delata na to, da bi nastopila Rusija za Srbe in Bolgare v Makedoniji. Avstrija in Nemčija bi ne trpeli balkanske zvezze.

GRŠKI KRALJ ODSTOPI

v najkrajšem času v prilog prestolonskega sina, ki je star 20 let. V Atene je došlo šest krčanskih Mohamedancev, članov mladoturškega odpora, med njimi trije častniki. Z Venizelosom se hočejo pogajati o direktnih pogajanjih s Turčijo in z Grško. V četrtek bo razpravljal grška zbornica o reviziji ustawe.

NOVO TRDNJAVSKO POVELJNISTVO OB ITALIJANSKI MEJI.

Zaradi važnosti utrdb v okolici Rive se je izpremenilo staciski poveljništvo v Rivi v trdnjavsko poveljništvo.

BOJI V FILADELFIJI.

Osrednje vodstvo strokovnih društev je sklenilo, da priredi 5. marca stavko v znak simpatije stavkujočih uslužencev cestne železnice. Stavke se udeleži 140 društev s 125.000 člani. Stavkujoči so 27. m. m. povzročili trčenje več voz. Več oseb je bilo povoženih do smrti, ranjenih pa 48 oseb. Policia je napadla stavkujoče in je ubila in ranila veliko oseb. V Schwabu pri Filadelfiji so delavci vdrli v tvornico. Filadelfijska policia je poslala 100 policistov na pomoč, ki so ustrelili in enega moža ranili.

VELIK ŠKANDAL NA FRANCOSKEM.

V Tulonu so zasledili podkupovalno agenturo, ki je posređovala med uradniki mornarice in med lifieranti na škodo mornarice.

MOHAMEDANSKI VOJAŠKI NOVinci.

Vojaške oblasti solunskega monaškega, skopljskega in jaminskega vilajeta so pozvane, naj pozovejo pod orožje nemohamedanske rekrute, ki naj jih preoblečejo in odpošljajo v Cařigrad.

Ljubljanske novice.

Ij Na nedeljskem shodu krščansko-socialnega delavstva je govoril deželní poslanec dr. Ivan Zajec. O njegovem govoru prinese natančneje poročilo "Naša Moč". Dr. Zajec je navajal, da ima parlament napram avstrijskemu ljudstvu izvesti silno veliko nalog; demokratizira naj vladu in državno upravo, pospeši delo v socialnem odseku, skoro naj se loti premnogih socialnozdravstvenih predlog, izvede naj boj proti draginji, nujno naj pospeši uvedbo dveletne vojaške službe. Pri socialnozdravstvenih reformah bo treba delavstvu stati na straži, da se bo nješov interes ščitil, to velja zlasti pri kužno-obrambnem zakonu. Dr. Zajec zahteva od parlamenta tudi varstvo avstrijskega ljudstva proti mažarski prepotentnosti, o Bosni in Hercegovini pa pravi: Anektrirani Bosni in Hercegovini so pred kratkim dali ustavo. Ne očitam toliko, da ni v tej ustavi o demokratični misli nobenega duha, ali eno je, kar moramo v našem in pa v interesu bosanskega ljudstva odločno zahtevati. Bosanskemu saboru so postavili kuratorja. Ta kurator je ogrska vlad, brez katere privolitve ne bi mogel bosanski sabor skoraj ničesar storiti. Poznamo ogrske razmere, vemo, v kakih težkih in žalostnih razmerah se nahaja ogrsko ljudstvo vseh narodnosti, zato pa nočemo, da bi padlo tudi pošteno in dobro bosansko ljudstvo v roke mažarskemu oderuštvu. Bosna in Hercegovina sta polni natornega bogastva, v ljudstvu samem pa je skrite silno veliko eneržije. Uporabiti to natorno bogastvo v prid ljudstva in vzbrati latente eneržije bosanskega ljudstva, budi prva skrb tudi našega parlamenta. Varujmo Bosance pred mažarskim oderuštvom iz človekoljubja, varujmo ga iz bratske ljubezni, saj Bosanci govore skoro naš govor, varujmo ga pa tudi v našem interesu. Nedogledne bi bile posledice, ko bi propadlo po požrešnosti Mažarov bosansko ljudstvo. Potno palico v roke in hajd za kruhom, hajd po svetu v masah. In nastala bi konkurenca tudi v naših krajih, narasla bi brezposelnost in smejal bi se ob veliki bedi Bosancev in slovenskih delavcev kapitalizem! — Nato našteva govornik o delovanju deželnega zabora vse, kar se je storilo za delav-

stvo: reforma občinskega volilnega dela, reforme, ki se imajo v interesu ljudstva izvesti v deželnih dobrodelenih zavodih, zgradba vodovodov, ki so povsod velika zdravstvena dobrota tudi delavstvu, omenja pomen deželne banke za zgradbo delavskih hiš, ter zgradbo elektriške centrale za delavstvo. — Glede občinskega gospodarstva podvaja, da je kardinalna napaka, iskati denarja za občinske potrebe pri stanovanjih. Ravno narobe bi morala občinska uprava delati: Vse mogoče storiti, da dobi ljudstvo zdrava stanovanja po ceni. Tudi kanalske pristojbine niso nič drugega, kot obremenitev stanovanj, ali z drugimi besedami: o b d a v ē n e j e z r a k a. In če se je pritoževal župan Hribar, da smo principielle odklonili vse, kar so naprednjaki predlagali, rečem, da naj bo ljudstvo nam hvaležno, ker naši principi so oziri na ljudske koristi. Saj so razmere Ljubljane in njene neposredne okolice v nebo vpijoče. Tuberkulozna, umrljivost je tolika, kakršno dobite samo še v najbolj zanemarjenih krajih Ogrske. Govornik navaja umrljivost ljubljanskega ljudstva in okolice v številkah in pravi: Na Kranjskem umrje ena sedmina ljudi na tuberkulozi. V Ljubljani in ljubljanski okolici pa celo ena petina. To so ogromne številke. Temu je krv nezmisel za stanovanjsko politiko, ki je najglavnnejša in najplemenitejša stran občinske gospodarske politike. Govornik sklepa: Delavci! Držite skupaj in organizujte se! Širite krš-sosialno zavest! Naloge, ki nas čakajo, so velike. A z vašo pomočjo jih bomo srečno izpeljali. (Viharno odobravane.)

Ij Odbor »Društva slovenskih katolikov« vabi na mesečni sestanek, ki bo v sredo, dne 2. aprila ob poi 5. popoldne v običajnem zbirališču v poslopiju »Katoliške Tiskarne«. Nadaljeval bo prof. kanonik A. Kržič zanimivo predavanje o primerjanju, kot učnem pri-pomočku pri katehizaciji.

Ij Sodniška obravnava v zadevi gospe Sofije Boršnikove proti ravnatelu slovenskega gledališča g. Govekarju bo jutri ob 10. uri dopoldne.

Ij Umrl je danes v Rogaški Slatini bivši ljubljanski trgovec in hišni posestnik g. Andrej Druškovič, star 49 let. Pogreb bo v četrtek.

Ij Ivan Hribar — šef ljubljanske policije. Pokojni odvetnik g. dr. Ivan M. Hribar je zapustil tri otroke: Tatjano, Boruta in Bredo. Župan Hribar hoče imeti na vsak način pri sebi Tatjano, druga dva otroka prepušča materividovi. Mati pa zahteva vse tri otroke za-se, ker ni povoda, da se ji najstarejšo Tatjano odvzame. Sodišče bo odločilo, komu se Tatjana izroči. Župan Hribar dobro ve, da je zadeva predložena v presojo sodišču. Kljub temu je pol. svetnik Lauter klical vdovo g. Berito Hribar na magistrat zaradi izročitve otroka male Tatjane. Ali županu Hribarju ni znano, da spadajo varuške zadeve v območje sodišča in da je za otroka nadzorstvena oblast s o d i š e, nikdar pa ljubljanski magistrat ali pa policija? Zakaj je bila torej gospa Berta Hribar klicana k policiji?

Ij Umrla je na Sv. Petru cesti štev. 19 gospa Marija Drachsler, stara 84 let. Pogreb bo v četrtek ob 3. uri popoldne.

Ij Slovensko deželno gledališče. Danes, v torek se ponavlja »Toska« za nepar-abonente, v četrtek se uprizori kot benefična prestava za kapelnika g. Beniška opereta »Donna Juanita« in sicer izven abonnementa, a za lože par. V soboto se igra Shakespearejeva tragedija »Julij Cezar« za par-abonente, v nedeljo zvečer se ponavlja za nepar-abonente Verdija »Trubadur«, a popoldne »Julij Cezar«.

Ij Pri koncertu Glasbene Matice dne 9. marca bodeta poleg drugih sodelovala dva domaća, najboljša umetnika pevca: priljubljeni naš izborni basist, sedaj c. kr. dvorni operni pevec na Dunaju, gosp. Julij Betteto in nov slovenski operni pevec, izborni baritonist gospod Ivan Levar, gojenec c. kr. akademije za glasbo in vprizoritveno umetnost na Dunaju. Pevski zbor Glasbene Matice bo v tem koncertu izvajal izključno izvirne slovenske koncertne skladbe, sedem najnovješih, ki se morajo k najboljšim koncertnim skladbam Slovencev pristevati in se razven ene do sedaj sploh še nikdar in nikjer niso izvajale.

Ij Vodstvo »Dejanja sv. Detinštva« naznanja gospodom, ki so prosili za potrebu devocionalija, da so nove podobice v tisku in da točasno še ni moč postreči.

Ij Vodnjak na Cojzovi cesti, ki je svet daleč naokrog celo vrsto let zamakal, so te dni odstranili, zasipali in ves prostor uravnali. S tem izgine večletno zabavisko naše šolske mladine s površja.

Ij V Ljubljano padla je včeraj pri pranju na Francovem nabrežju Marija

Pirančova ter si izpalnila v ramu desno roko. Iz vode so jo potegnile ženske, ki so tudi tam prale. Pirnatova so potem odpeljali na njen dom.

Ij Zaradi pijače — samokres. Sinoči sta v neki gostilni na Poljanski cesti na karte igrala dva gosta za pijačo. Ko sta nehalo, ni hotel izgubitelj plačati za vino, vsled česar se je začel prepir. Dobitelj je postal tako razburjen, da je potegnil iz žepa samokres ter ga nastavil svojemu nasprotniku na prsa. Ta se je seveda tega silno preširal in javil zadevo policiji, ki je razburjenemu igralcu samokres zaplenila. Izkazalo se je, da je bil samokres prazen, kar bode za igralca olajševalno.

Ij S sabljo je udaril včeraj pri aretaciji stražnik št. 28 nekega delavca, ki se je aretaciji nekoliko upiral. Stražnik je potegnil sabljo in udaril s sabljo po obrazu delavčevem ter mu zadal veliko rano od čeljusti proti očesom. Da ga je zadel nekoliko više, bi bil delavec lahko ubit. Občinstvo se je zgražalo.

SLOVENCI NA DUNAJU.

Slovanski koncert na Dunaju. Slovansko pevsko društvo na Dunaju priredi v četrtek, 3. aprila t. l., v dvorani hotela »Savoy« na Dunaju, VI. Mariahilferstrasse št. 81, svoj postni koncert pod vodstvom č. pevovodje g. Anatola Archangelskega in pevovodje g. I. Macáka s sodelovanjem gospice Stefanije Chalupkove na cello in gosp. Alfreda Holý-ja na harfo. Na sporednu so češki, hrvaški, ruski in slovenski pevski zbori; izmed slovenskih Lud. Hudovernika »V celici« in K. Jeraja »Tam za goro«. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Telefonska in brzjavna poročila.

DR. LUEGERJU ZOPET BOLJE.

Dunaj, 1. marca. Dr. Luegerju je zopet bolje. Ponoči se je bolniku zopet takoj izboljšalo, da zdravniki vnovič upajo na rešitev. Noč je dr. Lueger tako dobro preživel, da se je zjutraj vzdignil iz postelje in se je po sobi sprehabjal. Ali bo to izboljšanje stalno, je seve vprašanje. V dunajskem rotovžu se vidi zopet veselje obraze, zopet tako izboljšalo optimistično naziranje. Pretekla noč je bila najboljša, kar jih je dr. Lueger preživel odkar so ga napadle srčne slabosti. Dr. Lueger se je zbulil ob 3. uri zjutraj, bil je popolnoma jasnih misli, a kmalu je zopet zaspal. Ob pol 8. uri zjutraj je bolnik odpri oči, izgledal je jako sveže, duh mu je bil čil in bil je zelo dovitpen. Vsi, ki so ga eno uro pozneje videli, pravijo, da stoe zdravniki kakor pred veliko uganko, ne izpoznaajo da se nič več, izboljšanje je tako nepričakovano, da se zdravniki ne upajo izrekati sodbe za bodočnost. Kar se tiče rane, je zdravilni proces normalen, ne gnoji se več in se pravilno zdravi. Dr. Lueger se je po sprehabu po sobi zopet vlegel, a so kmalu zopet sam vzravnal v postelji in sedel v postelji brez opore ter se pri najboljši volji in popolni jasnosti zavabal z zdravniki in usmiljenkami. Voda je bila tudi danes v redu, ihtenje redkeje, edino kar je vznemirljivo je, da od včeraj zvečer ni zavil še nobene hrane. Pred rotovžem so nepopisni prižori, ki pričajo o globoki ljubezni Dunajčanov za Luegerja. Vse dunajske cerkve so polne. Dunaj molí za svojega ljubljene župana.

Dunaj, 1. marca. Jutranji bulletin zdravnikov o dr. Luegerju se glasi: Temperatura 37,2, žila 84, krvni pritisk normalen, delovanje srca neizprenljeno (včeraj se je delovanje srca zboljšalo), delovanje ledvic bolje, na pljučih ni opaziti nič nepravilnega, zavživanje hrane minimalno. Obvezno rane so danes zdravniki prenovili in konstirali, da ni novega vnetja in da se pravilno zdravi, delovanje srca, kakor rečeno, ni padlo, vendar se je srce razširilo. Danes zjutraj je bolnik nekoliko bližaval. Konzilij zdravnikov se je vršil ob navzočnosti dvornega svetnika Neusserja, ki je določil, da odslej naprej ne sme nihče bolnika obiskati. Ta prepoved velja za vsakega brez izjeme. Opoludne je bolnik zopet zaspal.

REKONSTRUKCIJA MINISTRSTVA.

Dunaj, 28. februarja. Trditev »Korrespondence Zentrum«, da se rekonstrukcija izvrši v etapah, tako, da se najprej imenujeta češki in nemški minister krajjan, nadaljnje izpremembe se pa odlože za prihodnjič, ne odgovarja resnicni, kajti »Slovenska Jednota« na podlagi svojega sklepa najodločneje odklanja take flikarije in stoji na stališču, da se ima situacija v najkrajšem času razjasniti. Tudi še ni izključeno, da se rekonstrukcija ministrov krajanov sploh odpravi, ker je odpor zoper to napravo sedaj tudi med Nemci čimdalje večji.

DANAŠNJA SEJA DRŽAVNEGA ZBORA.

Dunaj, 1. marca. V današnji seji državnega zbora se vrši prvo čitanje proračuna za leto 1910. Za debato ni skor ni zanimanja. Celo dr. Sylvester je poslušalo samo 8 oseb. Govorili so doslej češki radikal Beer, krščanski socialec Schachinger, socialni demokrat Beer, ki je zahteval odprtje mej. Namerava se v zvezi s proračunom obravnavati tudi nove davčne predloge.

NOVI DAVEK NA VINO.

Dunaj, 1. marca. Danes je vlada predložila novi zakon o davku na vino. V načrtu je, da bi se plačevalo od hl. vina 4 K, od hl. vinskega mošta 3 K 60 vinarjev, od vinske brozge 3 K pri hl., od sadnega mošta 1 K pri hl. Prosta je ona pijača, ki se rabi za dom in za posle, za poskušnje pod gotovimi pogoji, na potovanju. Od vina v steklenicah se bo plačevalo: od penečega se vina pri ceni do 5 K steklenica 50 vin. na steklenico, pri ceni 5 do 10 K 1 K, od 10 do 20 K 2 K, od 20 K dalje 5 K. Pri polovici steklenice polovico. Od drugega finega vina v steklenicah pri ceni 1 K na steklenico 4 vin., pri 1 K do 2 K 20 vin., od 2 K do 4 K 30 vin., od 5 do 10 K 60 vin., od 10 do 15 K 1 K, od 15 do 20 K 1 K 20 vin., od 20 K dalje 2 K 50 vin. Pri polovici steklenice polovico.

NOVI OGRSKI NAUČNI MINISTER.

Budimpešta, 1. marca. Grof Zichy je imenovan za ogrskega naučnega ministra.

SRBSKI EMIGRANTJE ZAPUSTILI SRBIJO.

Belgrad, 1. marca. Na interpelacijo o izgonu emigrantov je ministrski predsednik odgovoril, da je to na korist dobrih razmer med Srbijo in Črno goro. Srbski emigrantje so včeraj zapustili Srbijo ter so odpotovali v Solun, v Svinci, nekateri pa v Ameriko.

50.000 OSEB NA ENEM SHODU.

Frankobrod na M. 1. marca. Tu se je vršil pod milim nebom shod v prilog obče volivne pravice, katerega se je udeležilo okoli 50.000 oseb. Prišlo ni do nikakih neredov.

SNEŽNI PLAZ ZASUL MESTO.

Spokane, 1. marca. V Watson je včeraj velikanska lavina zasula mesto Matse. Doslej so izkopali 12 mrtvih. Bati se je, da je mrtvih več sto oseb.

BJÖRNSTJERNE BJÖRNSON IN ANATOLE FRANCE.

Bj

sunil Ž njim Vrlovec trikrat v trepuhi. Nato so fantje obdolženca in okvarjenca izrinili iz sobe. Čez nekaj časa se je pa Vrhovec vrnil nazaj v sobo in pokažal navzočim zadobljene rane. Kmalu mu je začelo slabo prihajati, odpeljali so ga v tukajšnjo dežel. bolnišnico, kjer je drugi dan vsled zadobljenih okvar umrl. Pri raztelesiju trupla so zdravniški izvedenci dognali, da je en sunek predrl jetra, drugi je predrl trebušno duplino in prerezal važno žilo odvodnico, tretji sunek je bil sredi trebuha. Prvi dve poškodbi sta bili smrtnonevarni, tretja pa je bila le lahka okvara. Obdolženec dejanje priznava, zagovarja se le s tem, da ga je Vrhovec od zadaj prikel in da se ga je bil otrezel. Ker ga ni hotel spustiti, ga je sunil z nožem. Zaslišane priče pa to odločno zanikajo s pristavkom, da je obdolženec brez najmanjše potrebe zgolj iz jeze in bojažljnosti rabil nož.

Brat ubil brata. Janez Sirc je imel v mlinu svojega brata Jožeta Sirca, mlinarja v Trsteniku, stanovanje. Oba brata sta imela to slabo lastnost, da sta ga oba rada pila, zlasti žganje. Če je bil brat Janez pijan, bil je nadležen, in to je dalo čestokrat povod, da je prišlo med bratoma do prepira. Tako je bilo tudi dne 28. novembra m. l., vendar pa obtoženec prizna, da tisti dan ni bil tako pijan, da bi se ne mogel na vse dogodek dobro in natančno spomnijati. Najprej sta se prepirala v hiši, nakar je Jože brata Janeza z neko copato udaril. Prepir se je še nadaljeval potem na prostem, in tu je Jože Sirc v jezi zgrabil motiko in Ž njo mahtil po bratu. Zadel ga je po glavi ravno nad levim očesom in je bil udarec tako močan, da je prebil Janezu lobanje in je vsled tega nastopila smrt. Obtoženec prizna odkrito in skesan svoje dejanje, tudi da ni imel namena brata usmrtniti, in da je to storil le v svoji hipni jezi. Obtoženi je bil oproščen, ker so zdravniki izjavili, da je storil dejanje v stanju duševne nezmožnosti.

Dva tatinska dihurja. Zaradi tatvine iz navade sta obtožena Jožef Rahne, 49 let stari krojaški pomočnik, pristojen v Voglje in Karol Spindlar, 55 let star iz Ljubljane, oba brez stalnega bivališča, tujemu imetju zelo nevarni osebi. Rahne ima 13 predkazni, med njimi 8 zaradi tatvine. Presedel je že 23 let in 9 mesecov v ječi, Spindlar je bil pa že 55krat predkazovan. Ta dva zrela ptička sta bila na potovanju, našla sta se dne 24. septembra m. l. kot stara znanca z ljubljanskega gradu pri Vegovem spomeniku v Moravčah. Spindlar je Rahnetu potožil, da je suh, in kmalu sta se domenila, da obiščeta moravško cerkev, kajti Rahne je že znan tat cerkevih nabiralnikov, pa tudi Spindler ni dosti boljši. Oba zavračata krivdo eden na družega. Rahne pravi, da mu je doba osemletne težke ječe v Gradiški dne 5. septembra 1909 potekla, na kar se je vrnili na Kranjsko. Omeni tudi, da je denarja prinesel iz kaznilnice ter opiše, kako se je tatvina v cerkvi vršila. Izpove nadalje, da ko sta vstopila v cerkev, je šel Spindlar takoj k nabiralnikom, on pa da je šel na kor paziti, da tovariša ne bi kdo zalotil pri delu. Vzlic temu, da je neki fant prišel v cerkev, se je Spindlaru vendarle posrečilo denar pobrati iz nabiralnika in kakor je Rahnetu pravil 6 do 7 K, od tega je dal njemu 1 K, drugo pa je pa spravil sam v žep, na kar sta se razšla. Kedaj in kako da je Spindlar nabiralnike odprl, pravi Rahne, da tega ne ve povedati. Spindlar taki tatvino in zavrača vso krivdo na svojega tovariša, češ, da ko je on stopil v moravško cerkev, je videl Rahneto, ki se jako sumljivo okoli oltarja sukral in se tako vedel, kakor da nekaj skriva za suknjič. Rahne je že v preiskavi omenil: »Ker me Spindlar notri tlači, bom pa še jaz njega.«

Pred rojstvom

otrovkom najde mlada mati s SCOTT-ovo EMULZIJO novo moč in z novo močjo svesnost življenja. Izredno nagel in vspešen učinek iznenadi in oveseli.

Scott-ova emulzija

je lahko prebavna in prijetnega okusa. Poskus Vas prepriča, kako je Scott-ova emulzija primerna ravno za ta slučaj.

Scott-ova emulzija

odpravlja utrujenost pri hranjenju, pomnoži hrano in napravi dojenčka čvrstega in zdravega. Scott-ova emulzija velja za neprekosno vzor-emulzijo.

Cena izvirni steklenici 250 K.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Zahvala.

Prisrčno se zahvaljujemo za vse iskrene, ustne in pislene dokaze sočutja, izkazana nam bodisi med dolgo boleznišjo ali ob smrti našega preljudnika soprega, očeta, brata itd. gospoda

Ivana Kremžarja

nadučitelja.

Posebno se zahvaljujemo za tolažilne obiske domaćih gospodov duhovnikov in spremstvo na pokopališče druge duhovštine, spošt. g. šolskemu nadzorniku in drugim g. tovaršem, ki so prišli v obilnem številu spremstvo ga k zadnjemu počitku. Dalje vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za darovanje vence in častno spremstvo na zadnji poti, srčna hvala.

Š. Vid na Dolenjskem,
dne 27. svetecana 1910.

Zaljuboča rodbina Kremžarjeva.

Zahvala.

Rodbina Pavčičeva izreka svojo iskreno zahvalo za vsestranske izraze sožalja ob bolezni in smrti predrage soprove in mater.

Srčna hvala tukajšnjim gg. duhovnikom za zadnja tolažila, vsem tukajšnjim c. kr. gg. uradnikom, domačemu učiteljstvu in sosednim, kakor tudi pvecem za ganljivo petje in tuk. c. kr. mest. godbeni gardi, zdravniku g. dr. Alb. Šešerek, ki ji je lajšal v dolgi mučni bolezni grozne muke trpeti in vsem posameznikom, ki so pokojnico spremili k večni poti in ji skazali zadnjo čast.

Kostanjevica, 26. februar 1910.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 1. marca.

Pšenica za april 1910	13:65
Pšenica za maj 1910	13:44
Pšenica za okt. 1910	11:20
Rž za april 1910	9:04
Rž za oktober 1910	8:24
Oves za april 1910	7:40
Koruza za maj 1910	6:38
Efektiv: —	

Meteorologično poročilo.

Vlžina n. morjem 306:2 m, sred. zračni tlak 736:0 mm

UR	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
28	9. zveč.	736:2	5:3	sr. jug	oblačno	
1	7. zjutr.	736:6	3:0	sr. zab.	dež	0:8
2. pop.	736:4	7:5	sl. jug	oblačno		
Srednja včerajšnja temp. 5:0°, norm. 1:2°.						

Odda se takoj služba organista in cerkovnika

pri župni cerkvi na Dobrovi pri Ljubljani. Dohodki: V gotovini po dogovoru, razven tega stanovanje, prosta drva, bira, stolnina. Oglesi se sprejemajo do 6. marca t. l. Oženjeni imajo prednost.

Josip Plantarič, župnik.

St. 87.

VABILO

na

IX. redni letni občni zbor

Okradne hranilnice in posojilnice v Skofiji Luki, registravne zadruge z neomejeno zavezko se bo vršil

v petek, dne 11. marca 1910 ob 5. uri zvečer v tukajšnji mestni dvorani.

Spored:

- Potrditev računskega zaključka za leto 1909.
- Priviljenje remuneracije načelnika.
- Razdelitev čistega dobička.
- Izvolitev načelnika in računskih pregledovalcev.
- Razni predlogi.

Opomba: V slučaju, da bi ob določeni uri ne bili zastopani predpisani del vplačanih deležev, se obenem razpiše drug občni zbor isti dan, pol ure pozneje, kateri sme v smislu prvega odstavka § 35, zadr. pravil brezpogojno sklepati.

V Škofiji Luki, 28. februarja 1910.

Načelnstvo.

Lokal za briyca

na zelo prometnem kraju v Ljubljani se za nizko najemnino odda takoj. — Naslov pove uprava lista.

560 3-1

CERKVENIK

išče službe najraje v kaki župniji.

Samski, star 30 let. Služba se lahko

nastopi takoj.

Ravnoram se dobi glasovir

prav po nizki ceni.

Naslov: Jožef

Tomasin, krojač v Strahinju, Naklo

pri Kranju.

547 3-1

Kavarna „Avstria“

isče

blagajničarko

iz poštene hiše.

551 2-1

JAN. KUBRYCHT

Zaloge ::
kave in čaja

Praga, Malá Strana, Tržiště

pošilja samo malo časa po nastopnih cenah franko zadnje postaje

kavo zelo izbornega okusa.

Karakas 5 kg 13 K. Now. Pranada 5 kg 14 K. Costarica 5 kg 15 K. Ceylon plant. 5 kg 16 K. Mokka 5 kg K 16-50. Zgana kava: 1 kg K 2:70; K 2:90; K 3:10; K 3:50; K 3:80; K 3:90; K 4:10. 503 6-1

Deklica

14 mes. stara, se odda na rejo, h kaki boljši ženski ali rodinci, ki ima ljubezen do otrok, proti dobremu plačetu. Prijazne ponudbe pod: S. R. 109, poštno-ležeče.

533 3-1

Tubuli fumales ::

cum herba Cannabis indica dosim

Sig. cigere iz indijske konoplj.

S tem receptom se dobi v vsaki lekarni le proti zdravniškemu predpisu, škatljica po 1 krono. Obenem so sredstvo proti astmi, učinkujejo pomirjevalno in boli lajšoče na soplne organe.

Edini izdelovatelj
lekarnar Trnkoczy
v Ljubljani, Kranjsko.

531 10-1

H. F. Schaffer

nadzornik c. kr. državne železnice v Beljaku prosi,

da se mu dopošlje 11 škatelj takoj izborna učinkovitih

3281

Salmijakovih pastil

(kašelj lajšajočih, slez razkravljajočih)

lekarna Piccoli v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, papeževega dvornega založnika. Ena škatljica 20 vin., 11 škatelj 2 kroni. Naročila po povzetju.

Razpis službe.

Podpisano županstvo razpisuje

službo občinskega redarja.

Kolekovane prošnje vlagati je

541 3-1

do 15. marca 1. 1910.

Plača po dogovoru. Prednost imajo zakonovske.

Zupanstvo Moste pri Ljubljani, 28. februar 1910.